

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д. изк. Йордан Гошев – преподавател по хармония и полифония в

ЮЗУ „Н. Рилски”, Благоевград

относно дисертационен труд за присъждане

на образователната и научна степен „ДОКТОР”,

представен от

Мартин Николаев Павлов, редовен докторант към катедра „Камерна музика”, Инструментален факултет, НМА „Проф. Панчо Владигеров”

на тема:

Духови секстети с пиано от български композитори в съпоставка с утвърдени световни образци – специфична ансамблова и изпълнителска проблематика

Представената от докторанта информация за защита е следната:

- Дисертация в обем от 115 страници текст, която съдържаща Увод, три глави, Заключение, 2 приложения и ползвана литература, от която 36 са на кирилица, 9 на латиница и 7 интернет източника;
- концертна дейност в периода на редовната докторантура;
- Автобиография.

Изборът на тема от докторанта за секстетите, съставени от дървени духови инструменти и пиано, анализите на творби от композитори с различни стилни характеристики, които са ярки представители на различни композиторски школи на 20-ти век, е предизвикан от концертната му дейност и практическия опит на музикант, който има реализирани редица концерти в този жанр. Представянето на собствен поглед и концепция за избраните

произведения биха подпомогнали бъдещите изпълнители участници в такива формации. За реализиране на набелязаните цели докторантът притежава необходимата ерудиция и професионален опит. В представената концертна дейност приоритет имат камерните произведения за различни състави – триа, квартети, квинтети и секстети. В подробно описаните програми са включени композитори от различни епохи и стилово многообразие. Това е и основата за Мартин Павлов, от която подхожда към разработването на проблематиката, от позицията на музикант практик, който е изпълнявал анализирани произведения и има достатъчно познания по разглежданата материя.

Представените в текста размисли за музикално изразните средства, които използват композиторите при претворяване на емоционалните си идеи, за подхода на изпълнителите към фразировката и агогическите отклонения, за вибратото и спецификата му при богатите темброво дървени духови инструменти, за убедително претворяване на партитурата и постигането на взаимодействие и баланс при камерното музициране, показват добро ниво на практическа и сценична подготовка на докторанта.

Дисертацията е структурирана логично и представя във философски и митологичен смисъл възникването на музикалното изкуство като израз на емоционално и духовно преживяване, на необходимостта и преимуществата на камерното музициране, на историческите предпоставки при структурирането на камерните състави. До голяма степен първа глава представя широко известни и лесно достъпни факти за музикалните инструменти и тук трудно могат да се открият собствени изводи и заключения на докторанта.

Във втора глава обект на изследването е секстетът като ансамбъл. Докторантът прави ретроспекция на автори и творби, обръща специално внимание на щрихите и тяхната разнородност, трудностите, които произтичат

от различията при атаката на звука при дървените духови инструменти, проблемът с различното вибрато и постигането на еднородност при едновременно звучене, регистровите специфики на всеки участник в този ансамбъл и овладяване на интензитета на въздушната струя, с цел, едновременното прозвучаване при атаката на звука, необходимостта от уеднаквяване на щрихите и задължителната предварителна работа на участниците в състава за постигане на единност при имитации и/или „динамичната нюансировка и обща звукова емисия за изпълнение на даден щрих“ /цит. стр. 33/.

Трета глава „Избрани творби за секстет от съвременни композитори – аналитичен подход и сравнителна характеристика“ е основна за Дисертацията. В нея Авторът прави съпоставка на три произведения от Франсис Пуленк, Гордън Джейкъб и Любомир Денев, които детайлно познава от позицията на техен изпълнител. Те са и едни от най-популярните и най-често изпълняваните произведения за такъв състав. Мартин Павлов представя общи черти и различия в цялостното им изграждане, в структурата на отделните части, анализира спецификата и своеобразието на всяка една от творбите и предоставя възможност за размисъл от изпълнителите за цялостното им осмисляне. Направените изводи и анализи са ценни, тъй като са представени от музикант, който е познава в детайли партитурата на произведенията, реализирал е всички етапи на подготовка преди и за сценичната им реализация, а направените изводи са на основата на цялостния цикъл – избор на произведение, репетиционен процес, публичната им интерпретация.

Тук ми се иска да споделя, че, според мен, представянето на биографични данни на композиторите към всяко едно от произведенията в тази глава се съдържа информация, която е лесно достъпна в Интернет.

Много по-убедително би било вместо тази интродукция и/или въведение, преди да се анализират секстетите, да се използват анализи от докторанта за стилистичните черти на всеки един от композиторите, на какво се основава техният ярък индивидуален музикален почерк и как се вписва разглежданото произведение в тях.

Бих отправил и препоръки, които са свързани с неволни технически грешки. Например на страница 5 Мартин Павлов пише: „Съдържанието на труда е организирано в четири основни глави“, всъщност главите са 3; сред методите на изследване е посочена „анкета“, но такава липсва, може би интервю е имал предвид докторанта? /стр.5/; на стр. 26-27 анализирайки трудности при ансамбловото изпълнение по отношение на пианото е написал: „В най-високия си регистър легатото и мекотата на звука са на практика трудно постижими“ – твърде крайно предположение, тъй като мекотата при изпълнение на пиано зависи до голяма степен от инструмента и уменията на изпълнителя и няма същата зависимост и напрежение в регистрите като духовите инструменти; на стр. 30 – 31 от Автореферата са посочени примери, които са от Дисертацията (Пр.35, стр.93), което не става ясно от посочените указания. Всъщност само Автореферата е на сайта на НМА и няма как четящия го да достигне до посочените примери; в Библиография при Интернет източници липсва дата на посещение и др.

Смятам, че всички тези технически бележки не намаляват качества на труда.

Дисертацията има необходимите научни достойнства, които са синтезирани в края на труда и са изведени коректно от докторанта. Практическата приложимост на анализите са ценни за бъдещи интерпретации на трите секстета. Предложените решения за ансамблова реализация, за преодоляване на трудности от различен характер, за драматургичното

изграждане на музиката, структурните анализи и необходимата комуникация между изпълнителите, подходът към фразата и пр. са отправна точка за музикантите и тяхната етапна работа.

Направените изводи за интерпретационните проблеми в секстетите на тримата композитори са добре аргументирани и примерите, които подкрепят направените заключения за характерните особености в произведенията са удачно подбрани.

Ето защо, в заключение, изразявам своето положително становище за присъждане на научната и образователна степен „доктор” на Мартин Павлов, редовен докторант към катедра „Камерна музика“, Инструментален факултет, НМА „Проф. Панчо Владигеров”, София. Дисертационният труд има приносен характер като теоретична и научна разработка.

23.03.2021

Благоевград

проф. д. изк. Йордан Гошев